

Referat af

Ordinær generalforsamling i P+, Pensionskassen for Akademikere Afholdt fysisk og elektronisk onsdag den 3. april 2024 kl. 16.30

Bestyrelsesformand Kim Duus bød velkommen til generalforsamlingen og bekendtgjorde, at generalforsamlingen igen afholdes med mulighed for at deltage enten fysisk eller digitalt.

Kim Duus meddelte, at pensionskassens bestyrelse har udpeget advokat Marianne Philip som dirigent og gav herefter ordet videre til dirigenten.

Dirigenten takkede for udpegningen.

Dirigenten oplyste, at generalforsamlingen ifølge vedtægten skal afholdes senest den 30. april i København eller på Frederiksberg. Generalforsamlingen skal afholdes som en delvist elektronisk generalforsamling. Senest otte uger før generalforsamlingen skal datoen for generalforsamlingen offentliggøres. Det skete den 12. december 2023. Bestyrelsen skal indkalde til generalforsamlingen med mindst 2 ugers og højst 4 ugers varsel. Indkaldelsen skal ske ved elektronisk kommunikation til medlemmerne og via pensionskassens hjemmeside. Det er sket den 18. marts 2024. Indkaldelsen indeholdt i overensstemmelse med vedtægten dagsordenen for generalforsamlingen, inklusive det væsentligste indhold af forslag fra medlemmer.

Dirigenten konstaterede, at generalforsamlingen er lovligt indkaldt og beslutningsdygtig i henhold til dagsordenen.

Dirigenten meddelte, at 1.148 medlemmer har tilmeldt sig generalforsamlingen, og at 572 medlemmer deltager enten fysisk eller digitalt. Der er afgivet 1.248 fuldmagter, der fordeler sig med 507 fuldmagter til bestyrelsen, 388 til tredjemand og 353 instruktionsfuldmagter.

Dirigenten informerede om praktikken for afviklingen af generalforsamlingen, herunder bl.a. deltagelse i debatten, deltagelse i afstemninger og taletidsregler.

Dirigenten gennemførte herefter en prøveafstemning.

Dirigenten foreslog, at dagsordenens pkt. 1, 2 og 3 behandles samlet, men at det bliver stemt individuelt om pkt. 2 og 3. Hun gav derefter ordet til formanden.

ad Dagsordenens pkt. 1: Bestyrelsens beretning om pensionskassens virksomhed i det forløbne år

Kim Duus afgav på bestyrelsens vegne beretningen om pensionskassens virksomhed i 2023.

Et godt investeringsår

Bestyrelsesformanden sagde, at der er mange forskellige opgaver at håndtere i en pensionskasse, men det vigtigste er at skabe afkast til medlemmerne, og 2023 havde været et godt investeringsår.

Bestyrelsen havde valgt at fastholde et højt risikoniveau på trods af udviklingen i 2022, hvilket blev belønnet, da inflationen faldt i 2023, hvilket gav et stærkt comeback på de finansielle markeder.

P+ Balance, som er den portefølje, størstedelen af medlemmer med en gennemsnitsrenteordning har, gav et afkast på 13,2 pct. Medlemmer med det nye standardprodukt, P+ Livscyklus, og middel risiko fik et afkast på 16,9 pct.

Afkastet i P+ Livscyklus blev kun overgået af P+ Bæredygtig, når man sammenligner pensionsbranchens markedsrenteprodukter for medlemmer med mere end 15 år til pension, som er den nye branchestandard. P+ leverede dermed både branchens højeste og næsthøjeste afkast. Det er selvsagt meget tilfredsstillende.

Depotrenterne hævet

Det positive afkast betød, at bestyrelsen kunne hæve depotrenterne for 2024, som betyder, at langt hovedparten af medlemmerne med en gennemsnitsrenteordning får en depotrente på 4,5 pct. I kraft af sidste års pæne afkast er de kollektive reserver nu igen velpolstrede, og P+ er dermed godt rustet til de kommende år.

Udbetalingsprofiler

En del pensionister har oplevet, at deres udbetalinger er faldet i år, og det bagvedliggende regnestykke er en smule komplekst. Når man går på pension, bliver udbetalingerne reguleret årligt. Hvert år beregner Finanstilsynet nye prognoser for den forventede levetid, og det påvirker pensionerne. Hvis den forventede levetid stiger, skal pensionerne nemlig række længere, og så vil udbetalingerne falde. Hvis den forventede levetid falder, kan pensionskassen omvendt udbetale mere.

Et andet forhold, der påvirker udbetalingerne, er afkastet. Hvis afkastet har været højt, stiger udbetalingerne som udgangspunkt, og omvendt vil udbetalingerne som udgangspunkt falde i perioder med lave afkast. Der er dog altid en forsinkelse i forhold til, hvornår udbetalingerne bliver påvirket af afkastet. Det er nemlig ikke *sidste* års afkast, men derimod afkastet fra *forrige* år, der påvirker pensionen i år. Det er med andre ord det negative afkast fra 2022, der har fået udbetalingerne til at falde i år.

Et tredje forhold, som også spiller ind, er, at udbetalingerne er designet, så man som pensionist får flest penge udbetalt i de første år af pensionisttilværelsen. Derfor skal man faktisk forvente, at udbetalingerne som udgangspunkt vil være svagt faldende. Pensionskassen har valgt dette udbetalingsforløb ud fra et hensyn til, at mange typisk har et ønske om højere forbrug i de første år efter, de er gået på pension.

Omvalg tilbudt 80.000 medlemmer

I februar 2023 blev tilbuddet om et omvalg til pensionskassens nyeste og mest fleksible pensionsordning, P+ Livscyklus, skudt i gang. Og hen over året fik ca. 80.000 medlemmer tilbuddet om at vælge om. Med P+ Livscyklus kan man blandt andet vælge sin risikoprofil i form af lav, mellem eller høj risiko, og man har flere muligheder for at tilpasse sine forsikringer. Det er også i P+ Livscyklus-universet, at man kan vælge, om ens opsparing skal investeres med ekstra højt fokus på bæredygtighed i P+ Bæredygtig.

Det kan være en stor beslutning at ændre sin pensionsordning. Derfor har det også været vigtigt for pensionskassen, at alle medlemmer er tilbudt den nødvendige rådgivning. Omvalget har kunnet mærkes i hele organisationen, hvor der har været ekstra travlt både ved telefonen og i indbakken. Det har været glædeligt at mærke den store medlemsinteresse, og at omvalget er blevet taget så godt imod. Ca. 17 pct. af de medlemmer, der fik tilbudt et omvalg, takkede ja. Og i alt har ca. 40 pct. aktivt taget stilling. Det er positivt, at mange har taget stilling til omvalgstilbuddet, men tallet måtte gerne have været endnu højere.

Derfor har pensionskassen besluttet at åbne for stående omvalg inden sommer, hvor alle medlemmer med en gennemsnitsrenteordning, som ikke er på pension, får mulighed for at vælge om, hvis de ønsker det. P+ har hverken sat et mål om, at medlemmerne skal vælge om eller det modsatte, det vigtige er, at medlemmerne aktivt tager stilling. Formanden opfordrede til, at de, der ikke fik taget stilling i første omgang, benytter lejligheden, når det stående omvalg åbner før sommeren.

Ansvarlige investeringer

Ansvarlige investeringer er et fokusområde for bestyrelsen og et væsentligt tema for mange af medlemmerne, og det kan man mærke på generalforsamlingen. Formanden konstaterede, at alle tre medlemsforslag handler om ansvarlige investeringer.

Med mere end 114.000 medlemmer spænder holdningerne bredt. Derfor gennemfører P+ løbende medlemsundersøgelser, som bestyrelsen bruger som input, sammen med blandt andet generalforsamlingsforslag og bestyrelsens egne drøftelser og analyser, når der skal lægges en linje, som flest mulige medlemmer kan se sig selv i. Pensionskassen mærker også interessen i den daglige drift, hvor der blandt andet er en løbende dialog med medlemmer af Ansvarlig Fremtid, som også havde stillet to af medlemsforslagene.

Klima er et af hovedtemaerne inden for ansvarlige investeringer, og P+ arbejder målrettet på at sænke CO₂-aftrykket fra investeringsporteføljen. Det betyder, at pensionskassen ved udgangen af 2023 næsten havde halveret sit CO₂-aftryk på kun fire år. Den store CO₂-reduktion er blandt andet opnået i kraft af, at P+ løbende har frasolgt fossile selskaber. Og i 2023 fravalgte P+ de sidste to store olie- og gasselskaber, der var tilbage i porteføljen. Det blev gjort, fordi pensionskassen måtte erkende, at flere års skærpet aktivt ejerskab ikke havde den ønskede virkning i forhold til at fastholde selskaberne på deres egne klimamål. Dermed har P+ fravalgt alle større olie- og gasselskaber.

Sideløbende har pensionskassen øget sine investeringer i vedvarende energi med investeringer for 2 mia. kr. sidste år. Klimaet har også været et hovedtema i det aktive ejerskab, hvor P+ ligger i top, når det gælder om at stemme for de mest ambitiøse klimaforslag på selskabernes generalforsamlinger.

Biodiversitet er et andet, og nyere, tema inden for ansvarlige investeringer i P+, og i 2023 lancerede pensionskassen den første plan for arbejdet med biodiversitet. Det indebærer blandt andet, at pensionskassen som nogle af de første investorer har styrket sit aktive ejerskab ved at tilslutte sig to førende internationale samarbejder inden for biodiversitet, hvilket har været medvirkende til, at pensionskassen nu er i dialog med mere end 180 virksomheder om deres indvirkning på biodiversitet. Og det er en indsats, der vil blive udbygget yderligere.

Social ansvarlighed er et tredje tema, der vægter højt i arbejdet med ansvarlige investeringer. I 2023 havde P+ særligt fokus på situationen i den kinesiske region Xinjiang, hvor medier, menneskerettighedsorganisationer og NGO'er har rapporteret om systematisk undertrykkelse af religiøse og etniske mindretal, som blandt andet risikerer at blive sat til tvangsarbejde. Der er eksempelvis risiko for tvangsarbejde i produktionen af solceller, som Kina har sat sig massivt på. På baggrund af en grundig vurdering af porteføljen har pensionskassen derfor fravalgt 10 kinesiske solcelleproducenter og råvareleverandører, som vurderes, er tæt forbundne til problematikken i Xinjiang. Dialogen med kapitalforvaltere er også skærpet for at øge deres opmærksomhed på problematikken.

Som bekendt eskalerede den langvarige og meget ulykkelige konflikt imellem Israel og Palæstina i 2023. P+ har siden 2016 fravalgt israelske banker, der finansierer bosættelser på den besatte Vestbred, hvilket er i strid med international folkeret og fordømt af både den danske regering, EU, USA og FN. I tråd med de tidligere beslutninger fravalgte pensionskassen i 2023 yderligere en israelsk bank, og det betyder, at P+ ikke længere har investeringer i israelske banker, og at i alt syv selskaber er fravalgt.

Det er vigtigt at understrege, at pensionskassen ikke vælger side i den tragiske konflikt. P+ følger udviklingen nøje og forholder sig løbende til nye informationer og afgørelser fra både danske myndigheder og internationale instanser.

Pensionskassens politik for ansvarlige investeringer gælder hele investeringsporteføljen, og alle pensionsordninger i P+ har derfor et højt ansvarlighedsniveau. For to år siden lancerede pensionskassen som den første arbejdsmarkedspensionskasse et opsparingsprodukt med ekstra høj fokus på bæredygtighed i form af P+ Bæredygtig. Det nye produkt er blevet taget godt imod, og i dag vælger ca. hver 10. P+ Bæredygtig, når de vælger investeringsprofil i det nye livscyklusunivers.

I forbindelse med det stående omvalg lancerer pensionskassen yderligere to risikoprofiler under P+ Bæredygtig, hvorefter det bliver muligt at vælge P+ Bæredygtig med både lav, mellem og høj risiko – ligesom i P+ Livscyklus. På den måde bliver det endnu nemmere for vores medlemmer at vælge både det risikoniveau og det fokus på bæredygtighed, der passer til deres ønsker. Formanden henviste til pensionskassens rapport om samfundsansvar for yderligere information.

Forebyggende sundhedstiltag

P+ har i de seneste år set en trist udvikling, hvor stadig flere medlemmer desværre er blevet ramt af så alvorlig sygdom, at de ender som invalidepensionister - antallet er steget med mere end 50 pct. de seneste fem år. Det har ikke alene store menneskelige konsekvenser, men også økonomiske konsekvenser for pensionskassen. Det betyder nemlig, at udgifterne til invalidepensioner er steget. Alene sidste år udbetalte P+ over en kvart mia. kr. i invalidepensioner.

Som medlemsejet pensionskasse har P+ fokus på at holde omkostningerne nede. Det betyder bl.a., at pensionskassen ikke tjener noget på de forsikringer, der følger med medlemmernes pensionsordninger. Tværtimod får man som medlem forsikringerne til kostpris. Derfor ender regningen i sidste ende hos fællesskabet, når der skal udbetales flere penge i invalidepensioner, og det har medført, at forsikringspræmierne er steget de seneste år. I 2024 har pensionskassen kunnet sænke præmierne for størstedelen af medlemmerne. For de øvrige er priserne fastholdt - og for dem forventer vi at kunne sænke priserne næste år.

P+ har lanceret en række forebyggende sundhedstiltag, som forventes at bidrage til at holde udgifterne nede. Sideløbende sætter pensionskassen i stigende grad fokus på sundhed og de muligheder for at få hjælp, man har som medlem af P+.

I 2023 lancerede P+ bl.a. et trivselstjek på hjemmesiden, hvor man kan få hjælp til at finde ud af, om der er noget, man skal være særligt opmærksom på i forbindelse med sin trivsel. Det blev også lanceret et nyt skræddersyet forløb, hvor medlemmer, der er ramt af alvorlig sygdom, kan få tilknyttet en fast sundhedsfaglig støtte, som kan hjælpe dem med at komme tilbage til hverdagen.

Endelig blev Online psykolog lanceret, som er en mulighed for betalende medlemmer for at komme til psykolog - ligesom man i forvejen kan komme til lægen online alle dage året rundt. Også pensionister kan nu få adgang til både Online læge og psykolog mod egenbetaling til en meget fordelagtig pris. Tiltagene bliver benyttet flittigt, og den samlede tilfredshed med Online læge og psykolog ligger på 4,7 ud af 5.

Styrket medlemsdialog

P+ mærkede sidste år en stigende medlemsinteresse. Dobbelt så mange medlemmer loggede sig ind på Min pension i 2023 som året før, og vi så også mere end en fordobling af, hvor mange medlemmer der deltog på vores webinarer, hvor næsten 13.000 så med.

Pensionskassen har løbende udbygget selvbetjeningsløsningen Min pension. Bl.a. er det muligt selv at ændre, hvem der skal have udbetalt pengene fra ens pensionsordning, når man selv er gået bort. Der er også lanceret en ny opsparringsside, hvor medlemmerne nemmere kan få overblik over deres opsparring og personlige afkast.

I starten af 2024 lancerede pensionskassen en ny rådgivningsplatform, der skal understøtte en mere personlig og proaktiv rådgivning. Det betyder, at P+ i stigende grad vil kontakte medlemmerne, når det er særligt relevant for dem at tage stilling til deres pensionsordning.

Generationsskifte, ny direktør og ny formand for bestyrelsen

På de indre linjer i P+ bød 2023 på et generationsskifte, da Søren Kolbye Sørensen efter 21 år takkede af som adm. direktør og gav stafetten videre til Kåre Hahn Michelsen, der kom fra stillingen som investeringsdirektør i P+. Pensionskassen er kommet godt videre under Kåres ledelse, og bestyrelsen har stor tiltro til administrationens fortsatte arbejde. Bestyrelsen i P+ har indstillet Lars Bo Bertram som ny formand til godkendelse på generalforsamlingen efter, han er blevet udpeget af Djøf og IDA i fællesskab.

Medlemsdemokrati og bestyrelsesvalg

Foruden den nye bestyrelsesformand skal der også vælges fire medlemmer til bestyrelsen. De fire bestyrelsesmedlemmer skal vælges ved en urafstemning, der starter den 8. april. Ifølge vedtægten skal bestyrelsen indstille fire kandidater, som er Katrine Ehnhus, Peter Falkenham, David Lando og Helle Munk Ravnborg. Bestyrelsen mener, at de fire kandidater repræsenterer de kompetencer, der er nødvendige for at leve op til kravene, og kan sikre en stabil og troværdig drift af pensionskassen. Formanden opfordrede på vegne af bestyrelsen alle medlemmer til at deltage i medlemsdemokratiet.

Bestyrelseshonorar og direktionens løn

Bestyrelsesformanden gennemgik bestyrelsens honorar og direktionens løn, og bestyrelsen foreslog, at honorarerne blev justeret, hvilket senest var sket i 2021.

Et tilbageblik på strategiperioden

For tre år siden præsenterede bestyrelsen en ny strategi, og formanden gjorde status på de fire indsatsområder i strategien. Det første indsatsområde var at styrke medlemsdialogen, hvilket har resulteret i, at medlemmerne inddrages tidligt, når pensionskassen udvikler nye produkter, og at P+ i langt højere grad er i dialog.

Det andet pejlemærke var at skabe øget tilgængelighed, og ventetiderne er nedbragt væsentligt i rådgivningen. Derudover er der tilføjet flere selvbetjeningsløsninger og relevante informationer på Min pension, så man som medlem selv kan ændre i sin ordning, når det er aktuelt. Det tredje pejlemærke var at fortsætte den ansvarlige udvikling, hvor de markante milepæle, der er nået, taler for sig selv. Når P+ løbende måler opbakningen til sit arbejde med ansvarlige investeringer i medlemsundersøgelser, kan det konstateres, at der er opbakning til bestyrelsens kurs fra et flertal af medlemmerne. Det fjerde og sidste pejlemærke handlede om fleksible produkter, og også her har P+ nået et par milepæle med lanceringen af P+ Livscyklus, hvor man selv kan vælge risikoprofil og i langt højere grad end tidligere tilpasse sine forsikringer. Og i 2022 blev P+ Bæredygtig lanceret, hvor der er flere risikoprofiler på vej. Sidst, men ikke mindst, har pensionskassen gennemført et omvalg og kan snart åbne for et stående omvalgstilbud.

Afrunding

Afslutningsvis konkluderede formanden, at P+ står på et solidt fundament for fremtiden med medlemsvækst, voksende indbetalinger og branchens bedste afkast for 2023.

Formanden takkede sine kolleger i bestyrelsen for et godt samarbejde og mange gode diskussioner. Han rettede en særlig tak til Peter Løchte Jørgensen, der efter 17 år som bestyrelsesmedlem i både DIP, JØP og senest P+ har valgt at takke af som bestyrelsesmedlem. Han takkede endvidere Djøf og IDA for et godt samarbejde, ligesom han takkede administrationen for indsatsen. Endelig takkede han de deltagende medlemmer, der engagerede sig i deres pension.

Kim Duus gav herefter ordet videre til adm. direktør, Kåre Hahn Michelsen.

ad Pkt. 2: Forelæggelse af årsrapport 2022 til godkendelse

Kåre Hahn Michelsen fremlagde årsrapporten, idet han gav udtryk for, at han havde set frem til sin første generalforsamling som adm. direktør.

Godt investeringsår

2023 var et godt investeringsår, hvor alle risikoprofiler i P+ Livscyklus gav tilfredse afkast for medlemmer med 15 år til pension. Afkast med 15 år til pension fremhæves, da investeringsrisikoen ændrer sig med ens alder i et livscyklusprodukt. I takt med at man nærmer sig den alder, hvor man skal bruge af sin opsparing, skrues der gradvist ned for risikoen for at give øget stabilitet. Det betyder, at afkastet er forskelligt for forskellige aldersgrupper, og det er blevet standard i branchen at fokusere på 15 år før pensionen for at gøre det nemmere at sammenligne afkast på tværs af selskaber.

I P+ Livscyklus gav lav risiko et afkast på 12,3 pct., mens mellem risiko leverede 16,9 pct., og høj risiko gav 19,1 pct. P+ Bæredygtig, der har en risikoprofil, som svarer til mellem risiko, leverede et afkast på 18,0 pct. Det betyder, at medlemmer af P+ fik de højeste afkast i hele pensionsbranchen. På Min pension kan man se, hvordan ens personlige afkast udvikler sig i løbet af året.

Positive afkast fra alle aktivklasser

Afkastet i P+ Balance, der er den investeringsportefølje, som de fleste medlemmer med gennemsnitsrente følger, endte på 13,2 pct.

Alle aktivklasser bidrog positivt til afkastet. Aktiemarkederne steg markant, og pensionskassens investeringer i aktier gav et afkast på 18,1 pct. Obligationer nød godt af de faldende renter og leverede et afkast på 5,2 pct., mens kreditobligationer gav et afkast på 10 pct. De reale aktiver, der dækker over investeringer i ejendomme og infrastruktur, gav et samlet afkast på 3,8 pct. Der ligger dog en ret stor spredning bag det tal, da ejendomsinvesteringer gav et beskedent afkast på 0,6 pct., mens investeringer i infrastruktur igen i år gav et højt afkast på 9,2 pct. Sidst, men ikke mindst, gav de såkaldte særlige investeringer et højt afkast på 11,5 pct. Her var det især eksponeringen mod realkreditobligationer, der var med til at sende afkastet til tops.

En samlet status i kroner og øre betyder, at pensionskassen opnåede et afkast på 18,2 mia. kr. før skat til medlemmernes pensioner. Derved endte formuen ved udgangen af året på næsten 157 mia., hvilket er meget tilfredsstillende.

Stigende indbetalinger – vi vokser

Indbetalingerne nåede samlet set op på 6,9 mia. kr., hvilket er en stigning på 6,5 pct. i forhold til året før. Især ekstraindbetalinger og overførsler fra andre selskaber bidrog pænt til, at indbetalingerne steg. I alt bidrog indskuddene med ca. 1 mia. kr.

Udbetalingerne udgjorde samlet 5,9 mia. kr., hvilket er en stigning i forhold til året før, som blandt andet skyldes, at der var flere overførsler ud af P+. Stigningen skal dog ses i lyset af, at både overførslerne og de samlede udbetalinger lå på et lavt niveau i 2022. Og selvom udbetalingerne steg, er indbetalingerne stadig større end udbetalingerne – ligesom de har været det de forudgående år. Det betyder, at P+ fortsat vokser og er godt rustet til fremtiden.

Fortsat medlemsvækst

Antallet af medlemmer fortsatte opad i 2023. Ved udgangen af året var der i alt 114.290 medlemmer i P+, og

det er en stigning på ca. 3.700 i forhold til året før. Det er primært offentligt ansatte akademikere, der bidrager til væksten, men pensionskassen har også indgået nye aftaler med både selvstændige og med medlemmer, der indbetaler privat. P+ indgik desuden også aftaler med 11 nye firmakunder.

Det er et udtryk for, at pensionskassen har fokus på at levere pensionsordninger, der passer til et fleksibelt arbejdsliv, og hvor P+ kan være relevant for vores medlemmer, både når de skifter job, går på deltid, tager orlov, bliver selvstændige konsulenter eller stifter virksomheder. Det er meget positivt, at pensionskassen vokser, og væksten er med til at styrke fællesskabet. Og det betyder, at pensionskassen kan fortsætte med at udvikle sine værditilbud samtidig med, at omkostningerne holdes nede.

P+ fortsat blandt de billigste i branchen

Netop omkostningerne er et fokusområde for P+ som medlemsejet pensionskasse, og pensionskassen placerer sig fortsat blandt de allerbilligste, når man opgør de samlede omkostninger i procent – den såkaldte ÅOP. I 2023 lå den gennemsnitlige ÅOP i P+ på 0,68 pct. Det betyder, at P+ ligger pænt under gennemsnittet, hvis man sammenligner med omkostningsniveauet i resten af branchen. I kroner og øre betalte et medlem i gennemsnit 486 kr. for at få administreret sin pension i 2023. Det er en stigning på 35 kr. i forhold til året før, hvilket især skyldes, at pensionskassen i løbet af de sidste par år har investeret i digitalisering af medlemsbetjeningen. P+ har blandt andet investeret i en ny rådgivningsplatform og i nye selvbetjeningsløsninger på Min pension, som er noget af det, der er vigtigt for tilfredsheden blandt medlemmerne.

Tilbud om stående omvalg

Sidste år fik 80.000 medlemmer et tilbud om at vælge om til vores nye standardprodukt, P+ Livscyklus. I år åbner pensionskassen for et stående omvalg, hvor alle medlemmer, der ikke er gået på pension, igen får mulighed for at vælge om, når de vil. For nogle medlemmer kan der være udsigt til markant større forventede pensioner ved at vælge om. For andre kan den nuværende ordning være et fornuftigt valg. Det afhænger i sidste ende af ens samlede privatøkonomi. Derfor er det vigtigt, at medlemmerne selv tager stilling. Pensionskassen har lavet en guide på Min pension, hvor man kan sammenligne sin nuværende pensionsordning med den nye i nogle få, overskuelige trin, ligesom der er uddybende materiale tilgængeligt på hjemmesiden, og P+'s rådgivere sidder klar til at hjælpe. Pensionskassen forventer, at det stående omvalg åbner før sommerferien.

En ny strategiperiode

Afslutningsvis takkede Kåre Hahn Michelsen på egne og administrationens vegne bestyrelsen for de sidste tre år. Der lød en særlig tak til Kim Duus for det positive aftryk, han som formand har sat på P+. Kåre Hahn Michelsen gav udtryk for, at han ser frem til arbejdet det kommende år, hvor pensionskassen går ind i en ny strategiperiode med den nye bestyrelse, der konstituerer sig efter bestyrelsesvalget. Han ser frem til – sammen med bestyrelsen – at bygge videre på det solide fundament, som P+ står på i dag, og til at fortsætte udviklingen af den fælles pensionskasse for akademikere.

På den baggrund, indstillede Kåre Hahn Michelsen, at generalforsamlingen godkendte årsrapporten.

ad Pkt. 3: Beslutning om fordeling af overskud i henhold til den godkendte årsrapport

Kåre Hahn Michelsen indstillede forslag om overførsel af årets resultat på 209 mio. kr. efter skat til egenkapitalen til godkendelse og gav ordet til dirigenten.

Dirigenten åbnede debatten.

Flemming Olsen takkede for en fin beretning og tilkendegav, at årsrapporten kunne godkendes med bemærkninger om, at det pålægges direktion og bestyrelse fremadrettet at overholde § 175 i Lov om forsikringsvirksomhed. Reglen pålægger pensionsselskaber at investere aktiverne, så forsikringstagernes og de begunstigedes interesser varetages bedst muligt. Det betyder efter Flemming Olsens opfattelse, at enhver politisk bestemt indskrænkning, direktionen og bestyrelse har besluttet eller vil beslutte i det investeringsunivers, P+ kan investere i, vil være ulovlig, da sådanne fravalg generelt ville reducere medlemmernes afkast. Det er muligt, at de fravalg, P+ allerede har foretaget, kun vil påvirke afkastet negativt i mindre grad, fordi de nuværende samlede fradrag kun udgør en marginal del af det samlede investeringsunivers, som P+ kan investere i.

Den negative påvirkning af afkastet kan efter Flemming Olsens opfattelse ske af to årsager. For det første på grund af de omkostninger, der er forbundet med at håndtere etiske retningslinjer. For det andet vil fravalg af

investeringsmuligheder, som etiske hensyn indebærer, medføre et mindre forventet afkast. Nogle argumenterer for, at en etisk dimension i investeringspolitikken øger det forventede afkast, fordi virksomheder, der ikke overholder alment, accepterede etiske retningslinjer, på længere sigt vil få det vanskeligt ved at opnå accept for sin forretningsmæssige strategi og adfærd. Dette synspunkt virker efter Flemming Olsens opfattelse ikke plausibelt. Der vil formentlig være nogle virksomheder, der vil få vanskeligt ved at opnå accept for deres forretningsmæssige strategi og adfærd, hvis de ikke lever op til nogle menneskers etiske holdninger. Men det gælder langt fra alle virksomheder, som af forskellige årsager er fravalgt af P+. For eksempel er investeringer i våbenindustri bestemt ikke dårlige investeringer. Derudover vil investeringer i olie og kul ikke være mere risikable end investeringer i sol og vind. Tværtimod. Når tredje- og fjerdegenerations kernekraft forhåbentlig snart går i effektiv masseproduktion og udrulles over hele Europa, vil vind og sol efter Flemming Olsens opfattelse blive urentabelt. Flemming Olsen tilkendegav, at fravalg af ikke rentable virksomheder må ske efter konkret vurdering af den enkelte investeringsmulighed og ikke må ske ud fra generelle etiske kriterier.

Claus Valentin takkede både for beretningen og for det fine investeringsafkast. I forlængelse af afsnittet i beretningen om styrket kundefokus var det Claus Valentins opfattelse, at kundefokus muligvis er styrket, men at det i praksis opleves som særdeles vanskeligt at komme i kontakt med P+. Det har navnlig vist sig umuligt at få et fysisk møde med en pensionsrådgiver, hvilket burde være muligt.

Christian Ege tilkendegav, at Ansvarlig Fremtid værdsætter, at P+ fravælger virksomheder, som ikke tager klimahensyn. I forlængelse heraf er Ansvarlig Fremtid af den opfattelse, at der er brug for at se yderligere på statsobligationer. Statsobligationer optager en ret stor plads i investeringsporteføljen. Christian Ege udtrykte tilfredshed med, at P+ offentliggør, hvilke statsobligationer der investeres i. Og hvilke der fravælges. Ifølge P+'s seneste fravalgsliste, har P+ fravalgt statsobligationer for 26 lande. De konkrete årsager til fravalget fremgår imidlertid ikke. P+'s politik for ansvarlige investeringer foreskriver, at pensionskassen skal fravælge statsobligationer fra lande, som ikke lever op til pensionskassens krav til governance samt miljø- og sociale forhold. Hvad det betyder i praksis er uklart. Christian Ege ønskede således mere klarhed over årsagerne til fravalget. Christian Ege anerkender, at det er vanskeligt at finde datakilder, der kan understøtte mere klarhed. I den forbindelse henviste Christian Ege til netværket ASCORE. I december 2023 offentliggjorde ASCORE en dataanalyse af 25 lande i forhold til, hvordan deres statsobligationer indvirkede på klimaet. På den baggrund ønskede Christian Ege svar på følgende tre spørgsmål: Vil P+ arbejde for at gøre det mere klart, om der er klimakrav bag til- og fravalgte investeringer i statsobligationer? For eksempel ved at uddybe det i sin politik for ansvarlige investeringer. Og hvis overvejelser omkring klimaet er medvirkende til en beslutning om fravalg af statsobligationer, vil P+ tilføje dette som en ekstra begrundelse på sin fravalgsliste.? Og endelig vil P+ arbejde for at inkludere statsobligationer i CO2 regnskabet for 2025?

Kim Duus svarede Flemming Olsen, at bestyrelsen naturligvis overholder lovgivningen, herunder Lov om forsikringsvirksomhed § 175. Hvis Flemming Olsen ønsker at pålægge bestyrelsen at overholde hans fortolkning af lovgivningen, må det nødvendigvis lægges til afstemning i forbindelse med godkendelse af årsrapporten.

Kim Duus beklagede, at Claus Valentin ikke synes at have haft en god kundeoplevelse i P+. Kim Duus forklarede, at der i forbindelse med omvalget har været et meget stort pres på organisationen, herunder på medlemsservice, hvilket formentlig er årsagen til oplevelsen af lange svartider og vanskeligheder ved at få aftalt et fysisk møde. Kim Duus tilkendegav, at det bestemt er muligt at få et fysisk møde med en pensionsrådgiver, men gav samtidig udtryk for, at beredskabet for fysiske møder med en pensionsrådgiver ikke er så udviklet i P+.

Kim Duus tilkendegav indledningsvis over for Christian Ege, at hvis P+ i forhold til fravalg agerer på statsobligationsniveau, vil det være det samme som at fravælge at investere i de pågældende lande. I forhold til at gøre det mere klart, hvilke klimakrav der ligger til grund for til- og fravalg af investeringer i statsobligationer, anvender P+ en sammensat model, der baserer sig på en bred ESG-ranking. Det vil sige, at det ikke blot er klima, der rates. Ratingen vedrører også sociale- og governance-mæssige forhold i et givent land. P.t. er der ikke planer om at uddybe, hvordan klima specifikt indgår i denne score. Spørgsmål 2 vedrører, hvorvidt P+ vil tilføje klima som en ekstra begrundelse på fravalgslisten. P+ anvender som sagt den samlede ESG-score, det vil sige, at klima indgår som ét blandt flere elementer. Når P+ fravælger lande og statsobligationer, er det vurderingen, at det er mest retvisende at angive, at fravalget sker med henvisning til de overordnede forhold i landet. Det sidste spørgsmål vedrører, om P+ vil arbejde for at inkludere statsobligationer i CO2 aftryksregnskabet senest i 2025. Kim Duus svarede, at P+ arbejder på at skaffe data med henblik på, at CO2-udledning fra statsobligationer kan beregnes. Når data har en tilstrækkelig god kvalitet til brug for rapportering,

er det forventningen, at der vil ske offentliggørelse af CO2-udledningsdata på statsobligationer. Hvornår det forventes, at der kan offentliggøres udledningsdata, kan der ikke siges noget præcist om for nærværende.

Pelle Jandrup opfordrede P+ til at investere mere i Afrika.

Flemming Olsen refererede til en korrespondance mellem ham og den administrerende direktør, hvor sidstnævnte har givet udtryk for, at P+ ikke forventer, at de fravalg, der er foretaget, vil påvirke afkastet væsentligt over en lang horisont, hvilket ifølge direktøren skyldes, at P+'s samlede fravalg kun udgør en marginal del af det samlede investeringsunivers, som P+ kan investere i. Flemming Olsen gav udtryk for, at det betød, at direktøren erkender, at der er et marginalt reduceret afkast. Dermed er fravalg i sig selv, efter Flemming Olsens opfattelse, i strid med loven. Flemming Olsen tilkendegav, at fravalg af investeringsmuligheder er en anden måde at føre udenrigspolitik på. Hvis medlemmer af pensionskassen vil føre dansk udenrigspolitik, bør de gøre det i Folketinget.

Søren Buggeskov konstaterede, at formanden i sin beretning nævnte situationen i Mellemøsten og Gaza og de fravalg, der er foretaget i den forbindelse. Søren Buggeskov havde derfor forventet, at formanden også ville nævne Ruslands krig i Ukraine og de fravalg, der er foretaget i den forbindelse. Rusland står på P+'s fravalgsliste, og når Ruslands krig i Ukraine ikke nævnes i beretningen, skyldes det, at pensionskassen ikke har nogen portefølje eller engagement i virksomheder eller selskaber, der handler med Rusland. Han spurgte, hvad der aktivt gøres for at afvikle investeringer i selskaber, der handler med Rusland. Søren Buggeskov bad også formanden redegøre for bestyrelsens overvejelser i forhold til investeringer inden for våbenindustri og forsvar.

Claus Valentin takkede bestyrelsesformanden for at bekræfte, at det er muligt at få et fysisk møde med en pensionsrådgiver, hvilket han tog som udtryk for forbedret kundefokus. Han bad desuden Kåre Hahn Michelsen bekræfte, at det vil være muligt at aftale fysiske rådgivningsmøder.

Kim Duus henvendte sig først til Pelle Jandrup og bekræftede, at investeringer i Afrika absolut er en mulighed. Bestyrelsen har udstukket investeringsretningslinjer til administrationen. Disse retningslinjer udfyldes i praksis af investeringsafdelingen, som har ekspertisen i forhold til, hvilke aktiver samt i hvilke markeder der skal investeres. Hvis P+ ikke har foretaget investeringer i lande i Afrika, er det fordi, mulighederne ikke er fundet relevante i forhold til gode alternative investeringsmuligheder, der findes i andre markeder.

Kim Duus tilkendegav dernæst over for Søren Buggeskov, at P+ ikke har investeringer i Rusland. Det kan dog ikke udelukkes, at P+ har investeret i selskaber, som handler med Rusland. For så vidt angår investeringer i våbenproduktion, er P+ underlagt restriktioner vedrørende kontroversielle våben, der følger af FN-traktater og internationale konventioner. Derudover har P+ mulighed for at investere i våbenproduktion. Som tidligere tilkendegivet udstikker bestyrelsen rammerne for investeringer. De udfyldes i praksis af investeringsafdelingen, der inden for de udstukne rammer, skal skabe det bedst mulige afkast til gavn for medlemmerne, hvilket giver mulighed for også at investere i våbenproduktion

Kåre Hahn Michelsen svarede supplerende til Claus Valentin, at hverken Kina eller Rockwool er på P+'s eksklusionsliste. I forhold til selskaber, der har aktiviteter i Rusland, har P+ udvist aktivt ejerskab, specielt over for Carlsberg, med henblik på at anspore dem til at få lukket de russiske aktiviteter ned så hurtigt som muligt. Det er generelt nemmere at udøve aktivt ejerskab, når der er en 'nærhed' til et selskab, hvilket er tilfældet med Carlsberg - og hvor P+ desuden har et antal aktier, der gør, at vores stemme får mere vægt. Modsat er det vanskeligt at udøve aktivt ejerskab i forhold til selskaber rundt om i verden. Som tidligere tilkendegivet har P+ ikke fravalgt kinesiske statsobligationer. P+ har imidlertid noget imod nogle kinesiske selskaber, som potentielt er involveret i tvangsarbejde. At udøve aktivt ejerskab over for disse selskaber er vanskeligt i praksis.

Vedrørende vanskeligheder med at komme i kontakt med P+ og få aftalt et fysisk rådgivningsmøde, beklagede Kåre Hahn Michelsen forløbet. I løbet af 2023 har P+ haft 80.000 medlemmer igennem et omvalg, hvorfor der har været længere svartider end normalt. Der skulle imidlertid ikke være noget nu, der gør, at medlemmer ikke kan aftale et fysisk rådgivningsmøde i P+.

Kåre Hahn Michelsen svarede Flemming Olsen, at han har tilkendegivet, at fravalg ikke forventes at have en væsentlig effekt på afkastet. Kåre Hahn Michelsen blev også citeret for at have udtrykt, at fravalg har medført et reduceret afkast. Kåre Hahn Michelsen mente ikke at have tilkendegivet, at afkastet bliver reduceret som resultat af fravalg. Men blot at fravalg ikke forventes at have en væsentlig effekt. Kåre Hahn Michelsen tilføjede, at P+ løbende undersøger, hvad fravalg betyder for afkastet. Pensionskassen har indenfor de

sidste seks år konstateret, at hvor der er gode data på dette, har fravalg haft en lille, positiv effekt på det samlede afkast på cirka 0,03 pct. Dermed ikke sagt, at afkastet vil være 0,03 pct. højere de kommende år som resultat af fravalg. Det er dog positivt at kunne konstatere, og det vil forhåbentlig berolige de medlemmer, der kunne være urolige for, om fravalg altid er lig med lavere afkast.

Dirigenten konstaterede herefter, at beretningen var taget til efterretning.

Dirigenten satte godkendelse af årsregnskab til afstemning. 1.351 stemte for godkendelse af årsrapporten. 10 stemte imod og 409 stemte blankt. **Dirigenten** konkluderede herefter, at årsrapporten for 2023 var godkendt.

Dirigenten satte herefter resultatdisponering til afstemning. 1.283 stemte for godkendelse af resultatdisponeringen. 20 stemte imod, og 426 stemte blankt. **Dirigenten** konkluderede herefter, at resultatdisponeringen for 2023.

ad Pkt. 4: Forslag fra medlemmerne

Dirigenten nævnte, at der var fremsat tre medlemsforslag.

ad Pkt. 4.1: Styrket aktivt ejerskab

Dirigenten gav ordet til Niels Thygesen.

Niels Thygesen motiverede forslaget og tilkendegav indledningsvis, at han talte på vegne af en gruppe medlemmer, som arbejder for, at P+ bliver en klimaansvarlig pensionskasse. P+ har siden 2016 frasolgt en lang række fossile selskaber. P+ har dermed nærmest halveret sit klimaaftryk fra 2019 til 2023. Men der er fortsat mange klimabelastende virksomheder tilbage i P+'s portefølje. Disse virksomheder skal have et klar signal fra P+ om, at de skal omstille sig i retning af en fossilfri produktion. Desværre går virksomhedernes omstilling alt for langsomt. Mange virksomheder vægrer sig imod at have klare mål om reduceret klimabelastning og mod at fremlægge bindende handlingsplaner. Her står P+ med en begrænset stemme. End ikke de kapitalforvaltere, som P+ har entreret med, kan P+ regne med støtte fra. Betalte forvaltere lægger typisk deres egne lodder i den modsatte skål af, hvad P+ ønsker. Der er derfor behov for, at P+ tager et stort ekstra skridt fremad i sit aktive ejerskab i 2024. Et skridt, som vil være bakket op, hvis forslaget vedtages af generalforsamlingen.

Medlemsforslaget sikrer, at P+ fremover på generalforsamlinger i de mest CO₂-belastende virksomheder lægger maksimalt pres, for at få virksomhederne til at løfte deres klimaansvar. Det skal ske ved, at P+ stemmer imod genvalget af bestyrelsesformanden/-forkvinden, hvis virksomheden ikke har offentliggjort kortsigtede og langsigtede CO₂-reduktionsmål i overensstemmelse med Paris-aftalen. Eller ikke har fremlagt detaljeret information om sit klimaaftryk. I forslaget lægges der også op til, at P+ gør en ekstra indsats for at få de fossile selskaber, som fortsat måtte være i porteføljen, til at efterleve Paris-aftalen. P+ skal i fremtiden stemme for klimaforslag og imod genvalget af bestyrelsesformanden/-forkvinden i fossile selskaber, der fortsætter med at være involveret i etablering af nye fossile udviklingsprojekter eller i ny kulkraft. Med forslaget vil der også blive sendt et klart signal til de banker, som P+ har investeret i. Bankerne skal vise klimaansvarlighed ved at nægte udlån og andre finansielle services til virksomheder, der investerer i nye fossile udviklingsprojekter eller i ny kulkraft. Hvis en bank ikke vil det, skal P+ stemme imod, når bestyrelsesformanden/-forkvinden er på valg. Sidst, men ikke mindst vil en vedtagelse af forslaget betyde, at P+ bliver forpligtet til at indsamle mere dybdegående information omkring kapitalforvalterfirmaernes utilstrækkelige klimapolitik og manglende klimahandlinger og lade dette indgå med vægt i valget af eksterne kapitalforvaltere. Samtidig skal der være en tættere dialog med de kapitalforvaltere, som P+ bruger i dag, med henblik på, at forvalterne tager medansvar for den grønne omstilling. Også når de ikke er pålagt det direkte af deres kunder. Ultimativt bør de kapitalforvaltere, der ikke lever op til P+'s klimapolitik, fases ud. Niels Thygesen kvitterede for, at administrationen er gået positivt ind i drøftelserne af dette forslag, og at bestyrelsen har besluttet at støtte op om det. Niels Thygesen glædede sig over, at P+ fremover kommer til at arbejde endnu mere målrettet med sit aktive ejerskab til gavn for den grønne omstilling og opfordrede alle stemmeberettigede til at stemme for forslaget.

Kim Duus konstaterede, at aktivt ejerskab er et afgørende ankerpunkt i P+'s måde at drive ansvarlige investeringer på. Der anvendes en bred vifte af virkemidler, både over for selskaber og samarbejdspartnere med

henblik på at udøve indflydelse i forhold til en ansvarlig udvikling. Det indebærer blandt andet, at P+ stemmer på generalforsamlinger i børsnoterede selskaber i stort omfang. Og P+ går i dialog med både selskaber og kapitalforvaltere. P+ er fx i dialog med de mest CO2-udledende selskaber i porteføljen om, hvordan de skal reducere deres CO2-udledning. Alene i 2023 stemte P+ ved omkring 35.000 forslag fordelt på knap 3.200 generalforsamlinger. Det er et ganske omfattende stykke arbejde, der lægges her via samarbejdspartnere. Forslaget ligger med andre ord i tråd med P+'s fokus på at videreudvikle P+ stemmeafgivelse og aktive ejerskab over for kapitalforvaltere. Og som allerede nævnt, og som det fremgår af materialet, har bestyrelsen derfor besluttet at støtte forslaget i den form, det er fremlagt.

Flemming Olsen ønskede svar på, hvorvidt de mange ressourcer der bruges på at udøve aktivt ejerskab, koster og dermed belaster pensionerne. Han opfordrede herefter medlemmerne til af principielle årsager at stemme imod alle tre medlemsforslag. Flemming Olsen gav udtryk for, at når der både i forslag 4.1 og 4.2 foreslås, at P+ skal fravælge investeringer i fossile brændsler, skal medlemmerne huske på, at Det Europæiske Miljøagentur siger, at der frem til 2050 vil være det samme forbrug af gas og olie i verden. Kulforbruget vil dog falde, hvilket primært skyldes, at Kina ikke skal bygge så mange boliger, veje og jernbaner som hidtil. Der er således fortsat behov for, at der bliver udvundet fossile brændsler. Ved ensidigt at reducere investeringerne i fossile brændsler i den frie verden hjælper man Kreml. I 1988 fik Ronald Reagan knækket Sovjetunionen ved at lave en alliance, hvor oliepriserne blev presset ned. Hvis man lytter til amerikanerne lige nu, så hører man kun om 'drill, baby, drill'. Det, der er væsentligt nu for at vinde krigen mod Rusland, er, at russerne bliver presset ud af oliemarkedet. Det er derfor ikke lige nu, at udvindingen og salg af olie i den frie verden skal stoppes.

Jørn Ankjær Pedersen gav udtryk for, at han ikke er overbevist om, at P+ får det store held med at redde klimaet. Nogle medlemmer mener dog, at P+ skal prøve. Den energi, vi bruger for at overleve i verden, fremstilles ved hjælp af forbrændinger, og dermed laver vi mere CO2, end klimaet formodentligt har godt af. Skal vi derfor forbyde at udlede CO2. Det ville da være det nemmeste. Navnlig, hvis forbuddet ville få den ønskede virkning. Jørn Ankjær Pedersen sagde, at han ikke var overbevist om, at det er vejen frem. Vi er medlemmer af en pensionskasse, som er betroet vores kapital til forvaltning med henblik på størst muligt afkast til pensionskassens medlemmer. Det står som bekendt i formålsparagraffen for pensionskassen. Hvis vi fravælger formålsparagraffen for at medinddrage store etiske spørgsmål i kapitalforvaltningen, herunder spørgsmål i forhold til klimakampen, risikerer pensionskassen at tabe på afkastet. Jørn Ankjær Pedersen mente, at det er nødvendigt at få CO2-procenten bragt ned. Eller få udviklingen knækket. Efter hans opfattelse gøres det ved at lave de andre energiformer tilgængelige for menigmand. Når det sker, vil de fossile brændsler automatisk blive udfaset og dermed de selskaber, der står for at udnytte dem. Så vil de falde i kursværdi, hvorefter målet må anses for nået. Jørn Ankjær Pedersen fortalte desuden, at han, som statsansat, har været tvunget medlem af pensionskassen. Derfor anser han sig i sin gode ret til at mene, at der ikke må tages andre hensyn end til at skabe det størst mulige afkast. Navnlig for at undgå, at medlemmerne bliver sat ned i pension, hvilket medlemmerne oplevede det forgangne år, og hvilket var skrækkeligt. Hvis der lægges for store bånd på alle disse firmaer, der gerne tager etiske og politiske hensyn, risikerer vi, at vi skal igennem flere nedsættelser af pensionen. Det mente han ikke er hensigtsmæssigt, hvorfor han opfordrede til at stemme imod forslaget.

Ole Rasmus Pedersen tilsluttede sig medlemsforslaget og supplerede med, at P+ burde anvende samme tilgang, når der investeres i statsobligationer som fx Kina og Indien, der udbygger deres kraftforsyninger med kulfyrede kraftværker i højt tempo. Når P+ overvejer at købe statsobligationer, skal styrket aktivt ejerskab tages med i betragtning.

Charlotte Højbjerg Holm gav udtryk for, at hun er en del af en generation, som kigger meget på de aktiver, der er ude i naturen. Uden rent vand og uden et klima, der er stabilt, kan man ikke dyrke afgrøder, man kan ikke leve, og det vil være vanskeligt at have et stabilt samfund. Vi skal beskytte os mod oversvømmelser, og der kommer rigtig mange flygtninge. Kun at tale om afkast, det er at se på den kortsigtede bane i stedet for at kigge på, at der forhåbentlig er rigtig mange generationer efter os. Homo sapiens har ikke været på jorden særlig længe. Og vi er allerede ved at ødelægge det for os selv. Charlotte Højbjerg Holm opfordrede medlemmerne til at tage dette med i betragtning, når der senere stemmes om forslaget.

Kåre Hahn Michelsen gav en kort kommentar til Flemming Olsen vedrørende de omkostninger, der er forbundet med EGS-arbejdet. Der er fire ansatte i P+'s ESG-afdeling, og langt hovedparten af det arbejde, der udføres i afdelingen, knytter sig til lovpligtige opgaver. Det vil sige, at der ikke er tale om valgfrit ESG-arbejde. P+ er, som andre pensionskasser, pålagt en række forpligtelser i forhold til fx aktivt ejerskab og omfattende ESG-rapportering. En rapportering, man i øvrigt kan læse om på P+'s hjemmeside.

Kim Duus tilkendegav, at Jørn Ankjær Pedersens refleksioner meget godt illustrerer, at bestyrelsesarbejde går ud på at finde en balance, herunder i arbejdet på klimaområdet. Men det gælder også på andre områder. Debatten i dag illustrerer fornemt, at der er forskellige holdninger i medlemskredsen til diverse emner. Netop derfor foretager P+ løbende medlemsundersøgelser med henblik på at finde ud af, hvad medlemmerne mener for dermed bedre at kunne navigere i forhold til dilemmafyldte beslutninger. Det gælder ikke mindst beslutninger på klimaområdet.

Kim Duus bekræftede over for Ole Rasmus Pedersen, at P+ ved investering i statsobligationer i Kina og Indien anvender en sammensat model, der baserer sig på en bred ESG-ranking. Det vil sige, at det ikke blot er klima, der rates. Kim Duus medgav, at modellen ikke har givet anledning til, at Indien og Kina er blevet ekskluderet fra P+'s investeringsunivers.

Kim Duus takkede Charlotte Højbjerg for indlægget, som var en god illustration af, hvor mange hensyn og navnlig langsigtede hensyn der skal tages i en pensionskassen ved planlægning af investeringer. Der skal ikke kun tages hensyn til afkast på den korte bane. Der skal også sikres et meget langsigtet afkast, hvilket bestyrelsen til stadighed forsøger at sikre ved fastlæggelsen af rammebetingelserne for pensionskassens investeringer. Kim Duus henviste til beretningen, hvor det blev omtalt, at afkastet både har betydning for de pensioner, som P+ kan udbetale i de nærmeste år, men også for unge medlemmers mulige fremtidige pension. Der skal dog også være en verden, i hvilken man kan bruge pensionen. P+ er derfor nødt til også at tage en række balancerede klimaorienterede hensyn, når der investeres.

Dirigenten satte herefter punktet til afstemning. 1.399 stemte for forslaget vedtagelse. 270 stemte imod og 60 stemte blankt. **Dirigenten** konkluderede, at forslaget blev vedtaget.

ad Pkt. 4.2: Fravalg af fossile investeringer

Dirigenten gav ordet til Sofie Gry Fridahl Hansen.

Sofie Gry Fridahl Hansen indledte med at takke P+ for den gode dialog om forslaget samt kvittere for, at bestyrelsen bakker op om forslaget. Herefter motiverede hun forslaget, der er stillet for at gøre ord i P+ om at efterleve Paris-aftalen til mere handling. Forslaget er stillet som reaktion på, at det er absolut nødvendigt med klimahandling nu, da klimaforandringerne allerede rammer os. Med forslaget ønskes der fravalg af alle selskaber, der fortsætter med at investere i nye olie- og gasfelter eller i nye kulkraftværker, da disse investeringer anses for at være uforenelige med Paris-aftalen. Det er på linje med Det Internationale Energiagentur i EA og FN's klimapanel IPCC, der begge utvetydigt har udmeldt, at etablering af nye olie- og gasprojekter er i direkte modstrid med Paris-aftalen. P+ har i de seneste år frasolgt investeringer i kulselskaber og en række store olie- og gasselskaber, hvilket er rigtigt godt, men der er stadig nogle selskaber tilbage. Ifølge seneste opgørelse fra Mellemløbet Samvirke havde P+ på det tidspunkt investeringer i fossile projekter for 1,7 mia. kr. At fravælge alle selskaber, der investerer i nye olie- og gasfelter eller i nye kulkraftværker, er både ansvarligt og rettidig omhu. Lad os beskytte P+ for det store potentiale værditab, som størstedelen af den fossile sektor må forventes at blive udsat for i takt med, at den grønne omstilling sker. Forslaget ligger i forlængelse af et tidligere vedtaget medlemsforslag om at afvikle de sidste investeringer i olie- og gasselskaber, som modarbejder Paris-aftalen eller har en forretningsmodel, som ikke er forenelig med Paris-aftalen. Hun opsummerede afslutningsvis, at fravalg af investeringer i nye olie- og gasfelter eller nye kulkraftværker kan gøre P+'s løfte om at understøtte Paris-aftalen til konkret handling. Vedtagelse af forslaget vil også bidrage til at styrke P+'s troværdighed som en klimaansvarlig pensionskasse. Sofie Gry Fridahl opfordrede afslutningsvis alle til at stemme for forslaget.

Kim Duus tilkendegav, at det er en del af klimamålsætningen i P+, at pensionskassen har fravalgt at investere i alle større selskaber, der udvinder olie og gas, ligesom P+ også har fravalgt forsyningsselskaber, der har en væsentlig kulkraftkapacitet. Hensigten med medlemsforslaget flugter således med udviklingen i P+'s tilgang til fossile selskaber. Som refereret tidligere på generalforsamlingen fremgår det af medlemsundersøgelser, at der er opbakning til bestyrelsens linje vedrørende ansvarlige investeringer, men samtidig er der også et signal om, at P+ løbende bør udvikle tilgangen til klima-relaterede emner i takt med, at der sker en udvikling i det omkringliggende samfund. På den baggrund ser bestyrelsen forslaget som et element i den videre udvikling af P+'s tilgang til fossile selskaber. P+ vurderer, at der er et mindre antal selskaber i porteføljen, som foretager investeringer i nye olie- og gasfelter eller nye kulkraftværker. Hvis medlemsforslaget vedtages, vil det medføre, at disse selskaber bliver frasolgt. Kim Duus konkluderede, at bestyrelsen støtter forslaget.

Søren Buggeskov ønskede forklaret, hvilken mulig konsekvens forslaget ville have i forhold til genopførelse af Thyrafeltet.

William Bach spurgte, om P+ med forslaget har forholdt sig til, om vi vil kunne leve med ikke at have forsyningssikkerhed.

Kim Duus svarede Søren Buggeskov, at forslaget ikke vil få konsekvenser for udnyttelse af Thyrafeltet, da Thyrafeltet er ikke et nyt udvindingsfelt.

Kim Duus svarede William Bach, at når bestyrelsen overvejer forslag af den her karakter - så har den en begrundet formodning om, at den transition, der skal finde sted, kan finde sted via allerede kendte udvindingsmuligheder – muligheder, der eksisterer i stort omfang, og som er vurderet tilstrækkelige. Usikkerheden vedrørende forsyningssikkerhed er således også overvejet.

Iris Refael spurgte, hvorfor det vurderes forkert at investere i olie- og gasselskaber.

Sofie Gry Fridahl Hansen sagde, at Det Internationale Energiagentur og IPCC's klimaforskere utvetydigt har meldt ud, at udviklingen af nye olie- og gasselskaber er uforlignelig med Paris-aftalen, og der er international konsensus omkring Paris-aftalen.

Kåre Hahn Michelsen supplerede, at forslaget omhandler ny udvinding. Det vil sige udvinding af nye olie- og gasfelter samt etablering af nye kulkraftværker. Generelle observationer viser, at der er tilstrækkelig med olie- og gasfelter og for den sags skyld også tilstrækkeligt med kulkraftværker til at opnå forsyningssikkerhed samt sikre aftrapning af brug af fossil energi, hvilket skal ske hen imod 2050, og hvilket flugter med P+'s net-zero ambition.

Dirigenten satte punktet til afstemning. 1.355 stemte for forslagens vedtagelse. 335 stemte imod, og 42 stemte blankt. **Dirigenten** konkluderede, at forslaget blev vedtaget.

ad Pkt. 4.3: Stop af al investering i Israel

Dirigenten gav ordet til Maj Munk Christensen.

Maj Munk Christensen indledte med at tilkendegive, at hun repræsenterer 11 medlemmer, som står bag forslaget. Medlemmerne foreslår, at P+ straks skal stoppe al fremtidig investering i Israel og i israelske selskaber. Når markedsvilkårene rimeligt tillader det, skal P+ også afhænde eventuelle investeringer i Israel og israelske selskaber. Israels krigshandlinger, bosættelser og apartheidpolitik, som er veldokumenteret, samt de igangværende folkemord på civilbefolkningen i Gaza er direkte forbundet med en negativ indvirkning på menneskerettighederne. En situation, der gør, at investeringer i Israel bør fravælges. Forslagsstillerne er af den opfattelse, at det ikke vil være i overensstemmelse med P+'s politik for ansvarlige investeringer at forsætte med at investere i Israel. Politikken handler blandt andet om at forebygge og afbøde negativ indvirkning på menneskerettigheder. Danmark har desuden forpligtelser internationalt. Allerede i 1951 ratificerede Danmark folkemordskonventionen og i 2001 Rom-statutten, som begge forpligter Danmark til at forhindre folkedrab. Folkedrab udgør en af de groveste internationale forbrydelser, som ligger inden for Den Internationale Krigsforbryderdomstols jurisdiktion. Yderligere har den internationale domstol fundet det plausibelt, at Israel har begået eller er ved at begå folkedrab i Gaza. Førende FN- og folkeretsekspert er enige om, at Israels krigshandlinger i Gaza udgør et folkemord. FN's sikkerhedsråd har vedtaget en resolution, der kræver øjeblikkelig våbenhvile i Gaza. Alle lande i verden, inklusive Danmark og Israel, er forpligtet til at efterleve sikkerhedsrådets resolutioner. Hvad mere skal der til for at et land placeres på fravalgslisten. Det underer derfor forslagsstillerne, at bestyrelsen ikke kan støtte forslaget. Forslagsstillerne ser frem til at høre bestyrelsens begrundelse herfor.

Kim Duus tilkendegav, at situationen i Gaza er både ulykkelig og forfærdelig. Forslagsstillerne ønsker, at P+ skal fravælge alle israelske selskaber, uanset deres forretningsaktiviteter. Bestyrelsen mener ikke, at det er den rette tilgang at skære alle israelske selskaber over en kam. Tilgangen er at vurdere det enkelte selskab ud fra deres aktiviteter. Allerede tilbage i 2016 fravalgte P+ et antal israelske selskaber, som har aktiviteter i relation til bosættelserne på Vestbredden, som er en anden problematisk del af den langvarige konflikt i regionen. Bosættelserne er som bekendt fordømt af den danske regering. Til orientering har P+ p.t. syv israelske selskaber i porteføljen. Ingen af de syv selskaber falder inden for de kriterier, der medfører fravalg efter den nuværende politik. Forslagsstillerne ønsker desuden, at P+ skal placere staten Israel på fravalgslisten. I den sammenhæng skal det bemærkes, at P+ aktuelt ikke har nogen investeringer i israelske statsobligationer.

Som nævnt på generalforsamlingen følger P+ den danske regerings officielle tilgang til staten Israel. P+ fører således ikke nogen selvstændig udenrigspolitik. Bestyrelsen følger udviklingen nøje og forholder sig løbende til nye informationer og til de afgørelser, der kommer både fra danske myndigheder og fra internationale instanser. Kim Duus konkluderede, at bestyrelsen på det foreliggende grundlag ikke kan støtte forslaget.

Marianne Kynde tilkendegav indledningsvis, at hun ikke er en af forslagsstillerne, men at hun støtter forslaget. Hun konstaterede herefter, at P+ aktivt anvender fravalgslisten, og at der på denne liste allerede står en række lande, som ud fra de tidligere omtalte ESG-principper vurderes ikke at leve op til menneskerettighederne. Israel er et apartheidstyre, hvor menneskerettighederne trædes under fode. Derfor skal Israel med på fravalgslisten. På Vestbredden foregår der vilkårlige anholdelser, og mange sidder i fængsel uden at være dømt for noget som helst. Palæstinenserne er underlagt militære undtagelsesregler og har ikke de samme retsgarantier som de israelske bosættere, som bor i samme område. Marianne Kynde var på Vestbredden for nogle år siden, hvor den familie, hun besøgte, kunne fortælle, at familiens far, en nydelig ældre herre, var taget med i politiets varetægt. Med en sort sæk over hovedet fik han lov at sidde der i et par dage. Udelukkende fordi han var ude og observere og dokumentere ulovlige, illegale bosættelser. Med et landkort, som han gik og målte op. Israelerne slap ham fri - ingen anklage, ingen dom. Ren og skær magtdemonstration og chikane. I dag er det tifold værre. Op imod 6.000 mennesker sidder i dag fængslet uden dom, uden retsgaranti – og der er vedholdende forlydender om tortur i fængslerne.

At køre igennem landskabet på Vestbredden giver et levende billede af apartheid-regimet, som Israel har opbygget. Israelske bosættere har adgang til vand, mens det er forbudt for palæstinenserne at bore en brønd og tage deres eget vand op. Så man kan altid kende de palæstinensiske huse på, at de har vandtanke på taget. De skal ofte køre en kæmpe omvej for at komme til nærmeste landsby eller til deres marker. Deres land er plastret til med ulovlige bosættelser. Og med veje, som er forbeholdt de israelske bosættere. Bosættere, som vel at mærke med det israelske militærs støtte, brænder palæstinenserne huse ned. Overtager deres marker med opbakning fra regeringen. Slår palæstinensere ihjel, når de protesterer over overgrebene. Man siger, at Israel har ret til at forsvare sig, men hvad har palæstinenserne ret til. Til at blive undertrykt. Marianne Kynde understregede, at hendes indlæg bevidst havde det, der foregår på Vestbredden som omdrejningspunkt. Dér er det ikke Hamas, der bestemmer, men derimod Mahmoud Abbas. Så selv uden en krigserklæring fra Hamas, er Israels politik undertrykkelse af det palæstinensiske folk, hvilket er foregået i årevis. Så hvad er der nyt, må man spørge. Det er situationen i Gaza. Israels regering er i gang med et folkedrab. Den fremprovokerer sult ved at forhindre nødhjælp i at komme ind i landet. Den beordrer civilbefolkningen rundt på et frimærkestort område, som samtidig bombes. De bomber hospitaler, ambulancer, journalister, nødhjælpsarbejdere. De overholder ingen internationale konventioner. P+'s medlemmer er nødt til at reagere. Det kan gøres ved at sætte Israel på fravalgslisten, indtil de viser respekt for menneskerettigheder og stopper med vilkårlige anholdelser, udsendelser og drab på palæstinenserne. P+ er en faglig organisation, som også rummer en del jurister. Det må runge lidt i baghovederne alt det, der foregår. Marianne Kynde opfordrede afslutningsvis medlemmerne til at stemme med samvittigheden.

Nina Bjørner opfordrede også medlemmerne til at stemme for forslaget. Der er rejst en sag om folkedrab ved Den Internationale Domstol, som ikke har afvist sagen som ubegrundet. Tværtimod har domstolen tilkendegivet, at det er plausibelt, at der foregår folkedrab i Gaza. De ulovlige bosættelser har eksisteret i mange år, og apartheidsystemet har eksisteret i mange år. Den ulovlige blokade af Gaza har eksisteret i mange år. Det, der imidlertid nu er nyt, er anklagen om folkedrab. Bestyrelsen har tilkendegivet, at den følger udviklingen nøje. Nina Bjørner spurgte - ligesom forslagsstillerne – at hvis det ikke er nu, Israel skal på en fravalgslisten, hvornår så.

Søren Buggeskov tilkendegav, at han støttede bestyrelsens afvisning af forslaget. Ifølge Søren Buggeskov er begrundelsen for forslaget ensidig, unuanceret og ahistorisk. Den er desuden præget af, at man gør sig både til anklager og dommer i samme sag. Forslaget synes at være en intellektuel fornærmelse imod det, som pensionskassens medlemmer repræsenterer. Det er folk med højere uddannelser, og som ved, at tingene skal være ordentligt belyst, før man kan træffe en afgørelse. Søren Buggeskov opfordrede til, at forslaget blev trukket tilbage.

Niels Hulgård gav med henvisning til bestyrelsens kommentar om, hvorvidt man som pensionskasse skal udøve udenrigspolitik eller ej, udtryk for, at det ifølge ham må være et generelt princip, at økonomisk aktivitet, man nyder godt af, i videst muligt omfang ikke skal belaste andre. Spørgsmålet er således, hvordan man vægter at sikre medlemmernes pension op mod, at investeringen ikke skal ligge andre til last. Niels Hulgård mente, at man ved vægtningen skal udvise et forsigtighedsprincip og derfor ikke ligge andre til last. På den baggrund udtrykte Niels Hulgård støtte for forslaget.

Pia Bruus sagde, at når der tales om folkedrab, er det vigtigt at holde sig til fakta og se på, hvem der er aggressoren. Det var Hamas, der lavede et terrorangreb inde i Israel, hvor over 1.200 mennesker blev dræbt. På den baggrund støttede Pia Bruus bestyrelsens afvisning af forslaget.

Lars Nielsen opfordrede til, at man overvejede, hvem der vil få gavn af forslaget. Ifølge Lars Nielsen vil vedtagelsen af forslaget gavne Hamas. Hamas en terrororganisation, der har som erklæret formål at nedlægge Israel. Af den grund opfordrede Lars Nielsen til at stemme imod forslaget og spurgte samtidig forslagsstillerne, om de ønskede Israel nedlagt.

Andrea Uzan gav udtryk for, at konflikten er meget kompliceret. Det er dog værd at hæfte sig ved, at Israel ikke er dømt for folkemord. Andrea Uzan tilkendegav, at hun bestrider, at Israel er en apartheid-stat. Israels første palæstinensiske højesteretsdommer er lige død. Israel har masser af palæstinensiske medarbejdere i politi, i ambulancevæsnet og i parlamentet. I den forrige regering sad der et arabisk-palæstinensisk parti. Andrea Uzan fortalte, at hun har været på Vestbredden flere gange og der besøgt to store industri-parker, hvor palæstinensere og israelere arbejder sammen side om side. En palæstinenser, der arbejder i industri-parken, kan brødføde ti familiemedlemmer. Man støtter derfor ikke palæstinenserne ved at boykotte Israel. Eller ved at undlade at investere i Israel. Ét godt eksempel på, at en boykot ikke virker, er, at man tvang soda-stream til at lukke deres fabrik. Det kostede 900 palæstinensere deres arbejdsplads. Andrea Uzan mente ikke, at der lige nu er grund til at kritisere Israel for hverken folkemord eller for apartheid. I øvrigt er Israel et stort foregangsland på mange områder. De er en nation med mange iværksættere, hvoraf nogle har opfundet et vandanlægssystem, der gør, at man bruger mindst muligt vand. Et system, der bliver brugt i hele verden. Andrea Uzan tilkendegav, at der er forkert at sige, at Israel ikke støtter, at der kommer nødhjælp ind. Israel er selv med til at sende nødhjælp ind i Gaza. Problemet er, at Hamas udnytter nødhjælpen til at få noget med ind. Hamas smugler blandt andet patroner ind sammen med nødhjælpen. Andrea Uzan afsluttede med at sige, at det er synd for palæstinenserne, at de er underlagt et diktatur.

Randi Emilie Dahlen tilkendegav en grundlæggende usikkerhed om, hvorvidt hun ville stemme for eller imod forslaget. En usikkerhed, der bunder i, at konflikten er meget kompliceret. Grunden til, at hun alligevel vil stemme for forslaget, er, at Israel er en stat, der har et ansvar. Det er Israel, som er underlagt folkeretten. Israel har i mange måneder haft den absolut største magt i konflikten. Ifølge Randi Emilie Dahlen er der ikke noget gensidigt udelukkende i at fordømme Hamas' angreb den 7. oktober 2023 og samtidig mene, at det, Israel som stat, det vil sige den israelske regering, gør lige nu, er grundlæggende forkert. Hvis forslaget bliver stemt igennem, og situationen efterfølgende ændrer sig, fx ved at der kommer et regeringsskifte i Israel, og konflikten slutter, og der kommer nødhjælp ind i Gaza, som kan forhindre en stor sultkatastrofe, skal det diskuteres, om Israel skal tages af fravalgslisten igen. Randi Emilie Dahlen erklærede sig enig i, at hvis et land som Israel ikke skal på fravalgslisten i en situation som denne, hvornår skal den så. Det her er et tidspunkt i historien, hvor der skal lægges ekstra meget pres på Israel. Et pres, vi kan bidrage til i P+ ved at støtte forslaget. Randi Emilie Dahlen opfordrede afslutningsvis medlemmerne til at støtte forslaget samtidig med, at hun anerkendte, at konflikten er kompleks.

Kasia Ahmed forstod ikke, at bestyrelsen ikke bakkede op om forslaget. Nogle tidligere indlægsholdere har stillet konflikten op, som om den startede den 7. oktober 2023. Det er ikke tilfældet. Der er derimod tale om 75 års besættelse af det palæstinensiske folk. At fremstille konflikten, som om den alene omhandler angrebet fra Hamas, er simpelthen historisk forkert. P+'s medlemmer får med forslaget en gylden mulighed for at stille Israel til ansvar ved at fravælge at investere i Israel og israelske selskaber, herunder selskaber, som opererer på besat palæstinensisk land. Nogle af de tidligere omtalte opstartsvirksomheder opererer på besat palæstinensisk land og palæstinenserne udnyttes som billig arbejdskraft. Kasia Ahmed opfordrede medlemmerne til at stille Israel til ansvar ved at stoppe med at investere i Israel og israelske firmaer.

Maj Munk Christensen takkede for engagementet i debatten og takkede særlig dem, som havde tilkendegivet støtte til forslaget. Til de indlægsholdere, der gav udtryk for, at forslaget er udtryk for historieløshed, kommenterede Maj Munk Christensen, at forslaget bygger på et solidt grundlag. De tre minutter, der var til at fremlægge forslaget, levede ikke mulighed for at forklare yderligere om baggrunden, hvorfor Maj Munk henviste til den skriftlige indstilling, hvori der henvises til en række kilder. Maj Munk Christensen erklærede sig enig i, at konflikten ikke startede den 7. oktober 2023. Den startede for lang tid siden. Tiden og anledningen i dag giver ikke mulighed for at dvæle ved de historiske fakta. Konflikten kan i øvrigt sammenlignes med apartheidstyret i Sydafrika. Der virkede boykot af landet, herunder at undlade at investere i landet, hvorfor medlemmerne bør støtte forslaget om fravalg af investeringer i Israel.

Kim Duus takkede for de mange holdninger og indlæg i forhold til medlemsforslaget og tilkendegav, at debatten illustrerer, hvor vanskeligt og følsomt emnet er. Det vigtige er imidlertid, at der i medlemskredsen er

plads til meget forskellige holdninger og fortolkninger af situationen. Randi Emilie Dahlen sagde det meget tydeligt med, at hun anerkender kompleksiteten, men alligevel har truffet beslutning om, hvordan hun vil stemme. Bestyrelsen fastlægger principper og retningslinjer for, hvordan der skal investeres af hensyn til, at P+ investerer medlemmernes midler konsistent. Kim Duus tilkendegav, at bestyrelsen har drøftet forslaget indgående og at man som individ og bestyrelsesmedlem også kan have været i tvivl om, hvorvidt forslaget skulle støttes. Ved at følge de fastlagte principper og politikker for investeringer resulterede drøftelserne i, at bestyrelsen ikke kunne støtte forslaget. Afslutningsvis anerkendte Kim Duus, at Israel er anklaget for folke-
drab, men understregede, at landet ikke er dømt for forholdet.

Dirigenten satte herefter punktet til afstemning. 358 stemte for forslagets vedtagelse. 988 stemte imod, og 49 stemte blankt. **Dirigenten** konkluderede, at forslaget blev forkastet.

ad Pkt. 5: Godkendelse af bestyrelsesformand

Dirigenten oplyste, at pensionskassens bestyrelse på baggrund af fælles indstilling fra Djøf's og IDA's bestyrelser indstiller Lars Bo Bertram til godkendelse som formand for bestyrelsen.

Lars Bo Bertram: Jeg er startet i den finansielle sektor i 1983 og har de sidste 16 år arbejdet med direktions- og bestyrelsesarbejde inden for både bank, pension og kapitalforvaltning, ligesom jeg har beskæftiget mig meget med det bæredygtige område. De sidste ni år har jeg været adm. direktør i BankInvest, der forvalter midler for investeringsforeninger og pensionskasser i ind- og udland. Udover jobbet i BankInvest beskæftiger jeg mig også med bestyrelsesarbejde. Den 1. juni 2024 tiltræder jeg som adm. direktør i IFU - Investeringsfonden for Udviklingslande, som er en virksomhed, der investerer penge i tredjeverdenslande i bæredygtige projekter.

Jeg ser rigtig meget frem til arbejdet i P+, ikke mindst pga. medlemsdemokratiet, som giver en række gode drøftelser på bl.a. generalforsamlinger. Bestyrelsen skal besidde de nødvendige kompetencer og sikre medlemmernes alderdom på fornuftig vis. Jeg opfordrer alle til at stemme ved bestyrelsesvalget. Jeg vil arbejde for at øge medlemstilfredsheden og fortsat have et stort fokus på ansvarlighed. P+ skal være akademikernes naturlige valg, når det drejer sig om pension og sundhed.

Dirigenten satte punktet til afstemning. 1.102 stemte for forslagets vedtagelse. 21 stemte imod, og 104 stemte blankt. **Dirigenten** konkluderede, at forslaget om ny bestyrelsesformand blev vedtaget.

ad Pkt. 6: Valg af bestyrelsesmedlemmer (præsentation af kandidater)

Dirigenten oplyste, at medlemmer af pensionskassen vælger 4 bestyrelsesmedlemmer, og at bestyrelsen har indstillet fire kandidater, mens medlemmer af pensionskassen har indstillet syv kandidater.

Dirigenten spurgte, om der var yderligere kandidater. Dette var ikke tilfældet.

Dirigenten oplyste dernæst, at alle kandidaterne skal præsenteres på generalforsamlingen, og der herefter skal ske valg ved urafstemning.

De opstillede kandidater præsenterede sig.

Bestyrelsesmedlemskandidat Poul Houman Andersen: Jeg er professor på Aalborg Universitet. Handelshøjskolen i Aalborg. Jeg er professor i supply-chain management og business-to-business marketing. Derudover har jeg bestyrelseserfaring. Jeg henviser til min LinkedIn for mere information. Jeg stiller op til bestyrelsen af flere grunde. En af de væsentligste grunde er, at jeg selv er medlem af P+ og derfor har en interesse i, at forvaltningen og formidlingen af medlemmernes interesser varetages bedst muligt. Grundlæggende kan jeg sige, at min holdning er, at P+ selvfølgelig skal have en holdning til ting, men der skal samtidig være grænser for, hvilke interesser P+ skal forfølge. Disse interesser skal vejes op mod den bedst mulige forvaltning af vores pensionsmidler.

Bestyrelsesmedlemskandidat, bestyrelsesmedlem Katrine Ehnhuus: Jeg er seniorrådgiver ved Nordisk Center for Bæredygtig Finans i Mellempfolkeligt Samvirke. Jeg er uddannet i statskundskab og har seks års erfaring fra rigsrevisionen. Jeg er indstillet af bestyrelsen til at fortsætte arbejdet i P+'s bestyrelse. Jeg vil gerne starte med at takke mine bestyrelseskolleger for et rigtig godt samarbejde. Hvis jeg bliver genvalgt,

så vil jeg særligt have fokus på tre ting. For det første så vil jeg arbejde for, at P+ bliver blandt de allermest klimaansvarlige pensionskasser i Danmark. For det andet så skal vi fortsat have fokus på at sikre solide afkast. Og for det tredje skal vi have en høj medlemsservice og gode og fleksible forsikringsprodukter. Jeg kommer særligt med kompetencer inden for bæredygtig finans og revision og regnskab. Man skal altså sætte sit kryds ved mig, hvis man vil have en fagligt funderet klimastemme i bestyrelsen med solide kompetencer indenfor revision og regnskab.

Bestyrelsesmedlemskandidat, bestyrelsesmedlem Peter Falkenham: Kære medlemmer af P+. I skal vælge og sammensætte den bestyrelse, som varetager jeres interesser bedst muligt i de næste tre år. Der er i høj grad brug for erfaringer med drift og udvikling af forsikrings- og pensionskasser. Jeg har mere end 20 års erfaring fra forsikring- og pensionsvirksomheder på direktion- og bestyrelsesniveau. Fra blandt andet TRYG, DIP, IDA-forsikring, Forca og P+. Jeg har vigtige faglige kompetencer inden for bl.a. forsikring, teknologi, IT, cybersikkerhed og revision. Foruden stor viden om pension og investering. Jeg er tidligere formand for DIP, næstformand i P+ og formand for revisionsudvalget. I skal stemme på mig på grund af mine relevante erfaringer og faglige kompetencer inden for pensions- og forsikringsvirksomhed. Og fordi jeg er garant for medlemmernes individuelle valgmuligheder og for primært fokus på investeringsafkast, som er alfa og omega i en pensionskasse.

Bestyrelsesmedlemskandidat Anders Lyngaa Kristoffersen: Hvis jeg bliver valgt ind i bestyrelsen, vil jeg arbejde for, at P+ forholder sig konstruktivt og pragmatisk til en verden, som desværre er i hastig forandring. Den røde tråd i min karriere er grøn. Jeg har arbejdet med investeringer igennem hele min karriere. Jeg er uddannet civilingeniør og har blandt andet arbejdet i industrien i Novozymes. Jeg har også arbejdet i verdensbanken i Washington DC i en periode. De seneste 8 år har jeg været ansvarlig for Velux-fondens impact investeringer. Jeg har bestyrelseserfaring fra en virksomhed, der hedder Copenhagen Village, der udvikler og udbyder betalelige studieboliger her i byen. Jeg er formand for investeringskomitéen i en amerikansk fond, Villum Kann Rasmusen Foundation i New York i USA. Kære P+'er, jeg håber, at I deler mit verdenssyn og vil stemme på mig ved den kommende urafstemning. Derved kan jeg bidrage til P+'s fortsatte gode arbejde med at investere og skabe gode afkast til medlemmerne.

Bestyrelsesmedlemskandidat David Lando: Jeg er professor ved institut for finansiering på Copenhagen Business School. Jeg har i hele min karriere forsket og undervist i emner relateret til de finansielle markeder, investeringsteori, risikostyring, finansiell regulering og bankvæsen. Jeg har siddet i bestyrelser for investeringsforeninger i Nykredit-regi. Jeg har været medlem af Finanstilsynets bestyrelse i 6 år, heraf to år som formand. Her har jeg mødt de reguleringsmæssige aspekter af pension. Jeg kommer således med en vifte af kompetencer, som kan bidrage til bestyrelsens arbejde. Jeg interesserer mig også for min pension, som jeg har i P+, for god medlemsservice og for godt afkast. Og for at P+ lever op til medlemmernes ønsker. Jeg lægger meget vægt på valgfrihed. Jeg mener, at P+ i store træk skal overlade det til politikere og internationale organisationer at fastlægge ESG-kriterier. Jeg er ikke begejstret for de meget lange fravalgslistes. Jeg mener, de giver et unuanceret syn på, hvordan vi skal løse diverse udfordringer. Jeg vil være en stemme, der holder tilbage på fravalgslistes og støtter op om valgfrihed for medlemmerne.

Bestyrelsesmedlemskandidat William Lim: Jeg har arbejdet med strategi, markeder, salg og service. Jeg har arbejdet på hovedkontoret i store selskaber, hvor investeringsbeslutningerne bliver truffet. Lige nu arbejder jeg i Energistyrelsen, hvor jeg i min dagligdag arbejder med myndighedssamarbejde. Danmark indgår i 24 samarbejder. Disse partnerlande har eller udgør sammenlagt mere end 80 pct. af verdens CO2-udledninger. Så vi driver den globale klimadagsorden fra dag til dag. Jeg står for, at P+ skal føre et aktivt ejerskab til fordel for klimaet. Den diskussion, jeg har observeret, den er meget binær. Er klimainvesteringer uforenelige med ansvarlige investeringer og uforenelige med højt afkast. Nej, det er det ikke. Man kan sagtens finde lommer og tendenser, hvor klimavenlige investeringer også giver gode afkast. Jeg vil arbejde for at have det lange lys på, når P+ investerer. Det andet, jeg vil arbejde for, er bedre kundeservice. Penge er en meget personlig ting, hvorfor jeg er klar til at betale en smule ekstra for mere nærværende kundeservice.

Bestyrelsesmedlemskandidat Andreas Munch Møller: Da Andreas Munch Møller ikke havde mulighed for at deltage i dagens generalforsamling, præsenterede dirigenten ham: Andreas Munch Møller er 38 år og Associate Lecturer på Niels Brock. Han er uddannet cand. scient. pol. med Executive Education fra Harvard. Han har desuden bestyrelsesuddannelser fra DANVA og CBS. Andreas vil arbejde for en mere visionær bestyrelse, når det kommer til AI og nye investeringsmuligheder som welfare tech og megatrends. Dirigenten henviste til P+'s hjemmeside, hvor medlemmerne kan finde yderligere information om kandidaten.

Bestyrelsesmedlemskandidat, bestyrelsesmedlem Helle Munk Ravnborg: Jeg er til daglig ansat som seniorforsker i bæredygtig udvikling på DIIS, Dansk Institut for Internationale Studier. Jeg er desuden valgt

ind i kommunalbestyrelsen for Enhedslisten på Bornholm, hvor jeg bor. Jeg er også en af initiativtagerne til Bornholms Havvind, som er lokal forankret, kystnært havvindmølleprojekt. Jeg blev valgt til bestyrelsen første gang i 2019. Som bestyrelsesmedlem vil jeg fortsat arbejde for konsistens og åbenhed i P+'s investeringspolitik og praksis. I min optik fordrer begge dele en solid og datadrevet risiko- og bæredygtighedsforståelse. P+ er godt på vej. EU's skærpede krav til bæredygtighedsrapportering udgør i min optik en stor hjælp. Så vil jeg arbejde for en stærkere medlemsforståelse, der indtænker, at arbejdsmarkedet og arbejdsforhold, også for P+'s medlemmer, er under hastig forandring. En forandring, der bl.a. skyldes global arbejdsdeling og kunstig intelligens. Det skal selvfølgelig også afspejles i de produkter, som P+ tilbyder. Det og meget andet håber jeg på jeres opbakning til.

Bestyrelsesmedlemskandidat, Amanda Kofoed Simonsen: Jeg er uddannet sociolog med speciale i politik og organisation og avanceret videnskab. Jeg har specialiseret mig i ESG, sustainable finance og klimaret. Til daglig er jeg ESG-manager i et mindre konsulenthus, hvor jeg arbejder med strategi og rapportering iht. EU-lovgivningen. Jeg er også medlem af Djøf Privats bestyrelse. Verden forandrer sig hastigst. Det vil kræve stadig mere af kapitalforvaltere, hvorfor pensionskassens værditilbud aldrig har været vigtigere. Jeg vil arbejde for, at vi aktivt i vores investeringsunivers bruger det datagrundlag, som bliver skabt igennem den lovpligtige ESG-rapportering. Medlemmerne skal tættere på beslutningsprocessen. Jeg vil derfor fokusere på, at bestyrelsen har en åben dør til det enkelte medlem. De store beslutninger skal nemlig ikke isoleres i små rum. En stemme på mig er en stemme på øget fokus på data og videnskab i vores investeringspolitik og investeringsstrategier. En stemme på mig er en stemme på øget medlemsdemokrati. Og en stemme på mig er en stemme på apolitiske, velinformerede beslutninger med særligt fokus på EU, green new deal og ESG-risikostyring.

Bestyrelsesmedlemskandidat, Rósa Víkingisdóttir: For mig er det vigtigt, at vi ikke alene sigter efter et højt afkast. Det skal balancere med social ansvarlighed og bæredygtighed. Det er vigtigere, at vi kan stå ved de investeringer, vi laver i dag både om 10, 20 og 30 plus år. Det er helt afgørende, at der er gennemsigtighed og god medlemsservice. Det skal være nemt og overskueligt at følge med i sin pensionsordning, herunder hvordan ens midler forvaltes. Det er vigtigt, at man som medlem er klædt godt på. At træffe beslutninger på et oplyst grundlag er kernen i P+'s medlemsdemokrati. Det er også vigtigt, at bestyrelsen repræsenterer den brede medlemsskare. Det er blandt andet også derfor jeg stiller op i dag. En stemme på mig, det er en stemme på højt afkast under ansvar. Det er en stemme på, at pension skal være lidt nemmere at finde rundt i, måske særligt for os, der ikke har så lang en erfaring. Og så er det ikke mindst en stemme på et engageret medlem af bestyrelsen.

Bestyrelsesmedlemskandidat, Marie Aasøe: Jeg vil som bestyrelsesmedlem være fokuseret på at sikre alle medlemmer høje og konkurrencedygtige pensionsafkast til en afvejet risiko. Jeg går ind for et aktivt ejerskab, hvor vi som investorer aktivt påvirker de selskaber, som vi investerer i, for at sikre bæredygtighed og ansvarlighed i forretningspraksis. P+ skal tilbyde skræddersyede pensionsprodukter til medlemmerne. Man skal kunne vælge imellem forskellige investerings- og risikoprofiler. Det er vigtigt, at vi øger gennemsigtigheden for medlemmerne. Og at bestyrelsen bidrager endnu mere til interaktion med den store gruppe af P+'s medlemmer, der har lang tid til pension. Jeg har en bred ledelseserfaring på økonomi- og administrationsområdet i den klassiske offentlige sektor. Hvis I ønsker et bestyrelsesmedlem, som er fokuseret på at sikre høje, konkurrencedygtige pensionsafkast til en afvejet risiko og med lave omkostninger, så beder jeg om jeres tillid og støtte til at kunne arbejde og føre de ambitioner ud i livet. Så jeg håber meget, I stemmer på mig til valget.

Dirigenten henviste herefter medlemmerne til P+ hjemmeside, hvor der findes yderligere information og præsentation af de 11 kandidater.

ad Pkt. 7: Valg af revisorer

Dirigenten oplyste, at bestyrelsen efter indstilling fra revisionsudvalget foreslog valg af Deloitte Statsautoriseret Revisionspartnerselskab.

Dirigenten meddelte, at revisionsudvalget ikke har været bundet af nogen begrænsninger i forhold til indstillingen.

Idet der ikke var andre forslag, konstaterede dirigenten, at Deloitte Statsautoriseret Revisionspartnerselskab var valgt.

ad Pkt. 8: Eventuelt

Dirigenten gav ordet frit.

Medlem Randi Emilie Dahlen spurgte, om det var blevet oplyst, hvor mange fuldmagter bestyrelsen sidder med. Viden om dette giver en god fornemmelse af, om et medlemsforslag kan blive stemt igennem.

Dirigenten erklærede sig enig i, at der skal være fuld transparens om antallet af fuldmagter, hvorfor tallene blev oplyst i starten af generalforsamlingen, men at de med fordel kunne gentages: Der var afgivet 1.247 fuldmagter i alt, som var fordelt med 507 fuldmagter til bestyrelsen, 388 fuldmagter til tredjemand og 353 instruktionsfuldmagter.

Ole Rasmus Pedersen præsenterede sig og fortalte, at P+ har tildelt ham en vederlagsfri handicapparkering på parkeringspladsen Pile Allé, 2000 Frederiksberg. Han redegjorde for et længere sagsforløb, som vedrører, at han er blevet pålagt mange parkeringsbøder. Flere af disse bøder har desuden medført trusler om retslig inkasso. Begrundelsen for bøderne, er, at den gyldige P-tilladelse, som er påkrævet for at undgå bøder, ikke er placeret i bilens forrude. Alle kontrolgebyrer og afgørelse er efterfølgende blevet annulleret. Alligevel truer P+ med, at der vil blive udstedt kontrolgebyrer, hvis han fortsat parkerer uden at anbringe en udleveret fysisk p-tilladelse i bilens forrude. Med henvisning til fremstillingen af hele sagsforløbet spurgte Ole Rasmus Pedersen, om bestyrelsen er helt tryk ved P+'s administrations håndtering af sagen. Han spurgte, om det er sådan, dialogen skal være mellem P+ og medlemmerne. Ole Rasmus Pedersen afleverede sine spørgsmål med relevante bilag. Han gav udtryk for at han håbede, at bestyrelsens svar på hans spørgsmål ville blive offentliggjort på P+'s hjemmeside. Han takkede afslutningsvis forsamlingen for tålmodigheden.

Kim Duus svarede Ole Rasmus Pedersen, at det er bestyrelsens klare opfattelse, at administrationen har tilbudt en fuldt brugbar løsning, som forudsætter, at der placeres en parkeringsbrik i forruden på bilen. Den løsning ønskes ikke anvendt, hvorfor P+ og bestyrelsen ikke kan gøre mere.

Dirigenten konstaterede, at der ikke var yderligere spørgsmål eller kommentarer, hvorefter dirigenten takkede forsamlingen for god ro og orden og gav ordet tilbage til bestyrelsesformanden.

Kim Duus takkede for den gode debat og de mange indlæg, som på fornem vis viser, at medlemsskaren i P+ er bredt sammensat, hvor mange forskellige holdninger kommer til udtryk. Kim Duus opfordrede herefter medlemmerne til at stemme ved den kommende urafstemning, som påbegyndes den 8. april. Det er en meget begrænset indsats, medlemmerne skal lægge for dagen, for at bidrage til, at P+ fortsat har et velfungerende demokrati og en høj stemmeprocent.

Kim Duus ønskede Lars Bo Bertram tillykke med hvervet som ny bestyrelsesformand for P+. Endelig takkede han dirigenten for at have styret generalforsamlingen sikkert og kompetent. Generalforsamlingen blev herefter erklæret for endeligt afsluttet.

Generalforsamlingen sluttede kl. 21.00.

Som dirigent:

Marianne Philip